

Wyrok z dnia 11 stycznia 2006 r.

II PK 111/05

Podjęcie zatrudnienia u innego pracodawcy nie wyłącza prawa do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, jeżeli pracownik był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy (art. 81 § 1 k.p.).

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2006 r. sprawy z powództwa Wojciecha W. przeciwko Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa M., Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Rady Ministrów o odszkodowanie, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 października 2004 r. [...]

1. z m i e n i ł zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od Urzędu Marszałkowskiego Województwa M. w W. na rzecz Wojciecha W. kwotę 40.000 (czterdzieści tysięcy) zł z ustawowymi odsetkami liczonymi w stosunku rocznym od dnia 13 maja 1999 r. do dnia zapłaty,

2. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za wszystkie instancje.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2003r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, uwzględniając apelację pozwanego Urzędu Marszałkowskiego Województwa M. w W. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie zasądzającego na rzecz powoda Wojciecha W. kwotę 60.000 zł tytułem odszkodowania, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo w całości. Podstawę wyroku stanowiły następujące ustalenia. W dniu 27

listopada 1998 r. Prezes Rady Ministrów działając na podstawie art. 102 ust. 4 i 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.) wyznaczył - w osobie Lecha I. - pełnomocnika do organizacji Urzędu Marszałkowskiego dla Województwa M. na okres do dnia wyboru zarządu województwa. W dniu 15 grudnia 1998 r. pełnomocnik, działając na podstawie art. 102 ust. 5 powołanej wyżej ustawy z dnia 13 października 1998 r., wydał zarządzenie w sprawie utworzenia Urzędu Marszałkowskiego Województwa, zaś 16 grudnia 1998 r. zawarł umowę o pracę z powodem, zatrudniając go od dnia 1 stycznia 1999 r. na czas określony do 31 grudnia 1999 r. na stanowisku dyrektora departamentu komunikacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa M., wskazując jako dzień rozpoczęcia pracy 4 stycznia 1999 r. W dniu 4 stycznia 1999 r. powód wraz z innymi osobami zatrudnionymi przez pełnomocnika zgłosił się do pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa M., lecz go do pracy nie dopuszczono. Sytuacja powtórzyła się 5 stycznia 1999 r. Wobec takiego stanowiska pracodawcy powód w dniu 5 stycznia 1999 r. złożył pismo skierowane do Marszałka Województwa M., w którym oświadczył o swojej gotowości do podjęcia pracy w Urzędzie i zwrócił się o wyjaśnienie jego sytuacji pracowniczej.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, że zawarta z powodem umowa o pracę wywołała wynikające z tej umowy konsekwencje prawne. Zdaniem Sądu drugiej instancji ustanowiony przez Prezesa Rady Ministrów pełnomocnik przekroczył swoje kompetencje, bowiem w ramach czynności organizowania urzędu oraz przygotowania projektów uchwał sejmiku województwa - do czego był powołany - nie mieści się kompetencja do zatrudniania pracowników samorządowych.

Wyrok Sądu Apelacyjnego powód zaskarżył kasacją, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 12 lutego 2004 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie. Rozważając przedstawione w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego stanowisko, Sąd Najwyższy nie podzielił założenia na jakim zostało ono oparte, uznał natomiast, że na podstawie art. 102 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, w czasie zawierania umowy o pracę z powodem, organizacja urzędu marszałkowskiego należała do pełnomocnika ustanowionego przez sejmik województwa. Nie ma więc uzasadnionej podstawy pogląd Sądu Apelacyjnego, że

zakres kompetencji pełnomocnika do zorganizowania urzędu marszałkowskiego nie mógł obejmować czynności z zakresu prawa pracy, które według ustawy o pracownikach samorządowych należą do marszałka województwa.

Wyrokiem z dnia 29 października 2004 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, iż na rzecz powoda zasądził 20.000 zł z ustawowymi odsetkami, liczonymi w stosunku rocznym od dnia 13 maja 1999 r. do dnia zapłaty, w pozostałej części powództwo oddalił. Sąd Apelacyjny uznał wyżej wymienionego pełnomocnika na podstawie art. 120 ust. 4 ustawy z 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną za uprawnionego do podejmowania czynności z zakresu prawa pracy w zakresie obsady stanowiska w organizowanych strukturach Urzędu Marszałkowskiego, co powodowało nawiązanie stosunku pracy pomiędzy stronami w oparciu o umowę o pracę z dnia 16 grudnia 1998 r. Ponadto Sąd ten uznał, że powód wykazywał gotowość do pracy w pozwanym Urzędzie Marszałkowskim dla Województwa M. przez 4 miesiące, tj. począwszy od stycznia do kwietnia (włącznie) 1999 r. Miał bowiem w tym czasie zamiar wykonywania pracy, faktyczną zdolność do świadczenia pracy i pozostawał w dyspozycji pracodawcy. Sąd nie uznał tej gotowości po podjęciu pracy u innego pracodawcy. Dlatego Sąd Apelacyjny uwzględnił roszczenie powoda jedynie do kwoty 20.000 zł.

Powód kasacją wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w części zmieniającej pkt 1 i 3 wyroku Sądu pierwszej instancji przez oddalenie powództwa w części przekraczającej kwotę 20.000 zł. Wyrokowi temu zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 81 k.p., art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 60 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się uzasadniona. Zasadny jest zarzut naruszenia art. 81 § 1 k.p. Zgodnie z tym przepisem, pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia. W niniejszej sprawie ostatecznie przedmiotem dochodzonego przez powoda roszczenia odszkodowawczego nie było wcześniejsze rozwiązanie umowy o pracę

(przed 1 stycznia 1999 r.), ale odszkodowanie za gotowość do świadczenia pracy w wysokości wynikającej z § 2 umowy o pracę zawartej z powodem w dniu 16 grudnia 1998 r. Wyżej wymieniona umowa nie została rozwiązana przez stronę pozwaną, lecz wygasła z upływem czasu, na który została zawarta. Powód słusznie domagał się wynagrodzenia za cały czas obowiązywania umowy, skoro był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy. Prawo do wynagrodzenia z art. 81 § 1 k.p. nie jest bowiem ograniczone czasowo ani z powodu innego zarobkowania (nie ma też zakazu dodatkowego zatrudnienia) i nie zależy od zgody pracodawcy. Ponadto oceniając gotowość powoda do pracy należy brać pod uwagę treść art. 48 § 2 k.p. Zgodnie z tym przepisem, „pracownik, który przed przywróceniem do pracy podjął zatrudnienie u innego pracodawcy, może bez wypowiedzenia, za trzydniowym uprzedzeniem, rozwiązać umowę o pracę z tym pracodawcą w ciągu 7 dni od przywrócenia do pracy. Rozwiązanie umowy w tym trybie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę przez pracodawcę za wypowiedzeniem”. Wynika stąd, że ustawodawca z góry założył, że pracownik przywrócony do pracy może w czasie poprzedzającym datę przywrócenia pracować u innego pracodawcy. Sąd Apelacyjny nie kwestionował skuteczności oświadczenia woli powoda wyrażającego gotowość świadczenia pracy przez czas pozostały do zakończenia stosunku pracy. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił zatem, że w ocenie gotowości do pracy w rozumieniu art. 81 k.p. - w kontekście art. 48 k.p. - należy uwzględnić założone przez ustawodawcę w treści tego ostatniego przepisu, wykonywanie w tym czasie (to jest w dacie zgłoszenia gotowości) pracy w innym zakładzie. Warto przypomnieć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że praca w innym zakładzie w dacie zgłoszenia przez pracownika gotowości ponownego podjęcia pracy nie przekreśla sama przez się gotowości do pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 28 maja 1976 r., V PZP 12/75, OSNCP 1976 nr 9, poz. 187; wyrok z 7 sierpnia 2001 r., I PKN 577/00, OSNP 2003 nr 13, poz. 308). Ten aspekt sprawy Sąd Apelacyjny w swoich rozważaniach pominął. Należy wskazać, że w świetle art. 81 § 1 k.p. cechami charakterystycznymi gotowości pracownika do wykonywania pracy są: 1) zamiar wykonywania pracy, 2) faktyczna zdolność do świadczenia pracy, 3) uzewnętrznienie gotowości do wykonywania pracy oraz 4) pozostawanie w dyspozycji pracodawcy. Przez pozostawanie w dyspozycji pracodawcy, jako elementu gotowości do pracy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p., należy rozumieć stan, w którym pra-

Pracownik może niezwłocznie, na wezwanie pracodawcy podjąć tę pracę. Pracownik pozostający w dyspozycji pracodawcy oczekuje na możliwość podjęcia pracy na terenie zakładu pracy lub w innym miejscu wskazanym przez pracodawcę, ewentualnie w miejscu wskazanym przez siebie i podanym pracodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 września 2003 r., I PK 345/02, OSNP 2004 nr 18, poz. 308). Nie ulega wątpliwości, że powód w niniejszej sprawie spełnił powyższe przesłanki przez cały czas obowiązywania umowy o pracę. Dlatego w świetle przedstawionych argumentów, uznać trzeba zasadność naruszenia art. 81 § 1 k.p. poprzez przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że podjęcie pracy przez powoda u innego pracodawcy, jako zastępczego zatrudnienia, świadczy o braku jego gotowości do pracy u pozwanego oraz przyjęcie, że w tym czasie nie pozostawał w dyspozycji pozwanego. W wyniku powyższych ustaleń Sąd Apelacyjny niesłusznie uznał, że powodowi nie przysługuje pełne odszkodowanie za cały czas obowiązywania przedmiotowej umowy w kwocie 60.000 zł.

Z powyższych przyczyn uznając, że wniosek kasacji jest uzasadniony ze względu na usprawiedliwioną podstawę dotyczącą naruszenia przepisów prawa materialnego Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z art. 393¹⁵ § 1 k.p.c.

=====